

som forbinder Domkirken med det kgl. Palais, og videre til Maglekildes Bassin i Lille Maglekildestræde. Kildekalken, som har dannet sig om Vældet, er nu skjult under Vejbanen. Man fortsatte gennem Byparken i det tidligere »Pipers Vænge«; blandet med Gruset paa den af Parkens Spaserestier, som stærkt skraanende løber langs Strandgaden, saas talrige Brokker af den nedenunder Stien faststaaende Kildekalk; derfra kom man til det tredje historiske Monument, opført af Kildekalk, den romanske Sct. Ibs Kirke. I adskillige af Kalkkvadrene i Kirkemuren saas velbevarede Aftryk af Blade. Ved Gasværket kom man ned paa Saltvandsalluviet; Gravninger paa Gasværkets Grund har vist, at Aflejringerne indeholder Skaller af den sædvanlige Tapesfauna. Under Hr. V. NORDMANN'S Ledelse fortsatte man op over det af Diluvialdannelser bestaaende Sct. Jørgensbjerg til en lille Køkkenmødding tæt ved Stranden, paa Sct. Hans Hospitals Grund. Man gik nu atter ned paa Saltvandsalluviet og fulgte det paa en Strækning gennem den Lavning, der løber mod Vest fra Sct. Hans Hospital, sønden om Boserup Skov til Kattinge Sø, der i Tape tiden var en Del af Kattinge Vig. I den lave Aabring saas flere Steder, særlig ved Nybro, Lag med Skaller af *Ostrea*, *Mytilus edulis*, *Tapes aureus*, *Cardium edule*, *Tellina baltica*, *Littorina litorea*, *Nassa reticulata* og *Bittium reticulatum*.

Efter Frokosten i Boserup Pavillon gik man ned til Stranden langs Boserup Skovs Nordside og fortsatte til Sanatoriet; paa Vejen saas Strandvolde og Rester af smaa Køkkenmøddinger, og Hr. NORDMANN holdt her et lille Foredrag om Lejrekomiteen og Køkkenmøddingernes Opdagelseshistorie.

Fra Sanatoriet begav man sig tilbage til Roskilde og afsluttede Ekspursionen med et Besøg i Skærvefabrikkens store Grusgrave.

Mødet den 19. Oktober 1931.

Hr. Victor Madsen holdt først et Foredrag om Geofysiske Maalinger i Danmark og deres Resultater og gav dernæst en Meddelelse om Professor HOLTEDAHL'S Opdagelse af Permformationen i Oslofeltet.

Som Indledning omtaltes de geofysiske Fremgangsmaader, ved hvilke man søger at udfinde, hvor der findes værdifulde Raastoffer dybt nede i Jorden: Relative Tyngdebestemmelser ved Hjælp af den Eötvös-Schweydar'ske »Drehwage«, Bestemmelser af Magnetkraftens Vertikalintensitet ved Hjælp af A. SCHMIDT'S Lokalvariometer for Vertikalintensitet, elektriske Undersøgelser, og seismiske Undersøgelser ved Hjælp af SCHWEYDAR'S Seismograf. I Korthed berørtes de mellem Immenstedt og Ahrenviöl i Slesvig foretagne seismiske Undersøgelser (Beiträge zur physikalischen Erforschung der Erdrinde. Heft 3. Seismische Arbeiten in Norddeutschland. Von Herren O. BARSCH und H. REICH in Berlin. Herausgegeben von der Preussischen Geologischen Landesanstalt. Berlin. 1930. S. 40).

Derefter gaves en Fremstilling af de af Bezirksgeologe Dr. A. EBERT for Danmarks geologiske Undersøgelse foretagne magnetiske Maalinger i det sydlige Jylland og vestlige Fyn og deres Resultater. En Beretning

om dem er under Trykning i D. G. U. II. R. Nr. 53. Magnetische Messungen im südwestlichen Dänemark von A. EBERT. En populær Fremstilling findes i »Naturens Verden«s Oktober-Hefte 1931, S. 360: Hvor skal man søge efter værdifulde Raastoffer i Danmarks Undergrund? Af VICTOR MADSEN.

Derefter skildredes Professor OLAF HOLTEDAHL'S Fund af Permformationen i Oslofeltet, se Norsk Geologisk Tidsskrift, Bd. 12, S. 323, Oslo 1931, og et kort Referat i »Naturens Verden«s Oktober-Hefte 1931. Professor HOLTEDAHL havde velvilligt stillet nogle Lysbilleder af Forekomsten ved Asker og af de fundne permiske Planteforsteninger til Foredragsholderens Raadighed.

Foredragsholderen kom derved ind paa Spørgsmaalet om Perm-Aflejringers Tilstedeværelse under Danmarks Skrivekridt og derved til lige paa en Omtale af Muligheden af at finde værdifulde Raastoffer i Danmarks Undergrund; omtalte dels Forholdene ved Petrolumsforekomsten mellem Heide og Hemmingstedt i Holsten og dels Resultaterne af JOHS. ANDERSENS og HILMAR ØDUMS Undersøgelser af saltholdigt Grundvand paa Sjælland og Lolland-Falster (D. G. U. II. R., Nr. 52). Endelig meddeltes paa Grundlag af et Foredrag af Erster Bergrat H. WERNER i Celle: Die Aufsuchung von Erdöllagerstätten. (Erdöltagung in Hildesheim 1927. Herausgegeben von FR. SCHÖNDORF. Hannover 1929), at Tysklands Olieproduktion, som i 1926 beløb sig til 95 326 Tons, kun dækker 5—7 % af Behovet. Olien produceres i Wietze-Steinförde, Hänigsen-Nienhagen, Ölheim og Ölsburg-Oberg, Forekomster, der har været kendte i Aarhundreder som »Teerkuhlen«, i hvilke Raoolien kom op i ringe Mængde og blev anvendt som Vognsmørelse; den stiger op gennem Dislokationsspalter. I Nord-Hannover, Rumænien og Texas er Olien knyttet til Salthorste. I Nord-Hannover findes Salthorstene fortrinsvis, hvor den hercyniske Retning skærer den rhinske Retning. Andre Steder findes Olien, hvor de geologiske Formationer danner Sadler eller Kupler. Man har ofte ment at kunne finde Olieforekomster ved Hjælp af Ønskekviste, og dette er ikke saa umaadelig vanskeligt i Randen af bekendte Olieforekomster. Ved Steinförde roste en Oliesøger sig af, at der var fundet Olie efter hans Paaavisning, men han omtalte ikke, at det var mislykket paa 5 Steder, hvor han havde angivet, at den skulde findes. Bedømmelsen af Metodens Brugbarhed maa ske i Egne, hvor der ikke forhen er fundet Petroleum. I Bergrat WERNERS Distrikt havde man boret 25 Steder efter Oliesøgeres Angivelser, og kun et af Stederne fandt man saa meget Olie, at den maaske kan udnyttes. Boringerne havde kostet ca. 5 Millioner Reichsmark. Den bedste Metode var at udføre »Flachbohrungen« og maale Temperaturen i disse for hver 25 m. Ved Olieforekomsterne er nemlig det geotermiske Maal kun 18—21 m. Hvor Temperaturen stiger stærkest, skal man saa udføre en Dybdeboring. 20 Flachbohrungen til en Dybde af 200 m koster nemlig ikke mere end een Dybdeboring til 1000 m, saa det er for Tiden den billigste og den bedste Metode.

Hr. Troedsson udtalte i Anledning af Foredragsholderens Referat af Prof. HOLTEDAHL'S Opdagelse: Föredraganden hade understrukt den